

Húsipari küzdelmek a WTO-csatlakozás kapcsán

Ismertté váltak az oroszországi húspiac fejlesztési körülményei a WTO-csatlakozási megállapodás aláírását követően. Egyértelmű, hogy az elért megállapodások a bonyolult multifaktoriális kompromisszum eredményei. Bizonyos védelmet kapott az orosz baromfipiac, de a sertéshús piacán a védelem mértéke minimális. A jövőben ebben a szegmensben, valamint a marhahús piacán fognak kibontakozni a nagyobb csaták és nyerő-döntőket okozni a lobbisták.

Oroszországban a WTO-csatlakozása keretében elért megállapodások határozzák meg az állattenyésztés terén alkalmazott iparpolitika újabb irányát. Konkrétan ez azt jelenti, hogy a hazai baromfiágazat továbbra is megfelelő védelemben részesül, és a baromfihús piacának fejlődését az ágazaton belüli verseny súlyosbodása fogja jellemezni. Csirkehús és tojás, vagyis a legelérhetőbb fehérjetartalmú termék együtt egy olyan párt alkot, amely viszonylag erős árstabilitást kínál a fogyasztóknak és társadalmi biztonságot jelent számukra.

A vörös húsok – sertés, marha és bányászati – piaca a legfontosabb dömping és a lobbista jellegű csaták színhelyévé válik, és valószínűleg komoly üzleti stresszek új szakasza kezdődik, különösen a hazai sertéshús termelők számára. Az import sertéshústermékek javára Oroszország piacára való jutásuk érdekében nyújtott engedmények az u. n. "fordított irányú" importhelyettesítéséhez vezethet, és nagy valószínűséggel a behozatal eskizálációját, különösen a Vámunió területére behozott élő vágósertések számnövelését vonhatja maga után.

A hazai sertéságazat nagy gyengeségének tekinthető a három létező termelői típus – azaz az új technológiai rendszerben dolgozó ipari termelők, a régi technológiai rendet alkalmazó ipari termelők, valamint a kis gazdálkodói formák: farmer- és a háztáji gazdaságok – között tapasztalható, a termelés hatékonyságát jellemző lényeges különbség. Amennyiben a behozott sertéshúsnak az orosz piaci hozzáférés liberalizációjához összehangolt feltételeket biztosítanak, akkor a vállalkozások, az első csoportot kivéve, nem lesznek képesek megtartani a stabilitásukat, és a további fejlődésük sem valószínű.

Az Európai Unió részére történt, az importvámok csökkentésének engedékenysége, ami az élő vágósertések behozatalára szabott, jelenleg érvényes 40%-os vámilleték helyett 5%-os vámot vezet be, tisztességtelenné teszi a hazai és az európai sertésenyésztők közötti verseny feltételeit, mert a közvetlen támogatási szint Európában jóval magasabb. Ebből egy világos és egyértelmű döntés következik: a termelési feltételek egyenjogúsága érdekében a hazai sertésenyésztőknek garantáltan járó támogatások és hozzájárulások mértéke pontosan akkora legyen, mint társaiknak nyújtott támogatás az EU-ban. Ilyen lehetőségek vannak, többek között engedélyezték azokat a jelenleg az összesített belső támogatottsági mutatóra ("Total Aggregate Measurement of Support" (Total AMS) megállapított összehangolt keretösszegeken belül, illetve azokra az összegekre, amelyeket megengedettek a hazai termelők sertésenyésztési önköltségeit csökkentő ráfordítások esetén.

Ugyanakkor fontos, hogy csak azok a vállalkozások részesüljenek támogatásokban, amelyek a jelenlegi szintű teljesítményt és hatékonyságot biztosítják, ennek vizsgálatára van egy egyszerű módszertani eljárás, a kulcsfontosságú alapmutatók monitorozása. Tekintettel a megváltozott körülmények hatására igényelt, a hazai állattenyésztési ágazat támogatására teendő további lépések rendkívüli fontosságára és érzékenységre, le kell állítani az egyes csoportoknak az állattenyésztést támogató pénzforrásokból való „csipkedést" és érdekeinek lobbizását. Különösen szükséges megvédeni a

támogatásnyújtástól olyan projekteket, mint például a "márványos marhahús" termelése a luxus éttermek és szupermarketek gazdag ügyfeleinek számára!

A "huncut trükkök" időszaka befejeződött, és most haladéktalanul és részrehajlás nélkül kell felülvizsgálni mind a társadalom prioritásait, mind Oroszország WTO-hoz való csatlakozásával kapcsolatos új szabályokat és korlátozásokat. A prioritásokat és az állattenyésztési ágazatnak nyújtandó költségvetési támogatást rangsorolni kell, figyelembe véve az orosz termelés hosszú távú versenyképességének kialakulását és az iparágak a polgárok többsége számára képzett társadalmi jelentőségét. Feltételezhető, hogy az új körülményekben az ágazatok prioritásában is egy új fontossági sorrend lesz: sertéságazat, tejelő szarvasmarha-tenyésztés és a baromfitenyésztés.

Kiss Szilárd
I.o. Tanácsos
Agrárattasé
Moszkva
Tel. +7(985)3641453
email: SzKiss@mfa.gov.hu